

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 16 coroane
Pe o jumătate de an 8 coroane
Pe un pătrar de an 4 coroane
Abonamentele se fac la Administrația foii.

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12
(lângă postă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).Un șir petit primadată 60 bani, a doua-oară
50 bani, a treia-oară 40 bani.

Noi vrem pământ!

În „Tel. Rom.“ am publicat sub titlul de mai sus un articol.

Drept răsunset la acel articol am primit din mai multe părți scrisori de aderentă (părtinire), dar în același timp și scrisori din cari se vede, că poporul este de altă părere, în cauza împărțirii moșiilor între țărani.

Public mai la vale una din acele scrisori care talmăcește vederile țărănilor din părțile Blajului:

Reverend. Dle Asesor!

Am cetit articolul D-Voastre, «Noi vrem pământ», din Tel. Rom. Nr. 148.

Nici când n'a putut apărea acest articol la timp mai potrivit, decât tocmai azi. Pagubă e, că nu va fi cetit de popor, după ce «Tel. Rom.» e răspândit numai între preoți. Preoții își vor ține însă de sfântă datorință a publica înșiși poporului cele cuprinse acolo.

Subscrisul am spus poporului cuprinsul să-l înțeleagă cu toții. În cele următoare vă scriu păreri primite: Poporul mult neîcrezut, și în urma timpurilor trăite de nenumărate ori înșelat, — azi din samă afără de dornie după pământ, ca singură adevărată resplată pentru cele jertfite — s'a liniștit mult, văzând că cele făgăduite de „domnii dela Bălgărad“, nu sunt numai vorbe în vânt, ci chestie care preocupă pe oamenii de samă.

Am zis că acest articol a fost binevenit. Azi când lumea s'a zguduit din temelii, de ideea democrației, — care din nenorocire a trecut la bolșechism, — nici noi românii nu putem rămâne nepăsători. Azi toată lumea se gândește numai la idela libertății.

Nu este întâlnire, nu-i adunare, nu-i casă, nu-i colibă, unde nu s'ar vorbi despre chestia (afacerea) aceasta.

Văzând dureroasele întâmplări din Rusia, ba chiar minunile din statul militar Germania, în mod bineprinceput ne chiamă datoria de a-re apropia de dorința dreaptă a poporului: vrem pământ!

D-Voastră Domnule Asesor ați arătat pe deplin felul împărțirii. Nici că se poate mai potrivit în ce privește plățirea pământului.

După ce e lucru știut, că la noi în Ardeal pământul nu e tocmai atât de roditor, încât o familie se poată trăi cu cel mult 5 jugăre, e o lipsă recunoscută ca 5 jugăre să fie minimul (cel mai puțin) pământ de clasa I, iar unde e mai slab dela 5—10 jugăre în sus.

Colonizările sunt o chestie a existenței (vieții) noastre. Știu că țaranul cu greu să desparte de căsuța sa, și de neamuri, dar de bunăseamă tot pleacă mai ușor în alt sat, decât în altă lume, cum au făcut-o sutele de mii ai fraților noștri trecuți în America.

Un țaran și cu pământ mai puținel trăiește, numai să aibă unde-și ocroti vitele. Condiție de căpetenie mai este mărirea pășunatelor, și dreptul tuturor locuitorilor la acela. Proprietarul pășunatului e comuna. Privilegiile (favoruri) nu sunt.

Toate sunt bune! Vă rog însă Domnule Asesor, ca în interesul poporului să abandonați (lăsați jos) părerea, că se rămână moșii de 200 și 500 jugăre. Noi nu vrem să mai avem pe capul nostru „domni feudali“ (domni cu pământurile cele mari). Nu ne trebuesc oameni, cari trăesc cu mâinile în buzunar. Azi e lumea muncitorilor. Cea mai mare proprietate să fie 100 jugăre. Mai mult nici un petec. Tot ce-i mai mult să se împartă la țărani.

Aceasta Vă rugăm să o aduceți la cunoștință la locul competent (mai înalt), cu atât mai mult, căci când va fi la constituantă (adunarea cea mare viitoare) noi numai!!! cu aceia vom vota, cari sunt întru toate pentru acest mod de împărțire.

Mai rămâne numai una: Împărțirea pământurilor — pentru liniștirea spiritelor — să se înceapă cât mai curând. Dacă în primăvară nu e cu putință, atunci proprietățile mari, — cari la timpul său se vor împărți — pentru anul acesta să se exarândeze țărănilor lipsiți de pământ.

Atunci nu ni-e teamă de vântul geros dela nord și apus, nici de ceice se reîntorc la vetrele lor, din țara anarhiilor — Rusia.

Cinadie, 23 Decembrie st. v. 1918.

al D-Voastre devotat

Mih. Neagu
paroh ort.-rom.

Dorința țărănilor spusă în scrisoarea părintelui Neagu o aflu de foarte întemeiată și dreaptă. Țăranii noștri nu mai vreau nici să ia bățul pribegiei spre America, dar nici nu mai vor să fie jobagi în casa lor. Jugul purtat de veacuri sub cârmuirii străine și dușmane — nu îl pot suferi pentru mai departe. Și e bine așa — așa vrea și Dumnezeu.

Demnitatea de om, trezită odată, ne dă garanța, că țăranii și plugarii

noștri au să-și croiască altă soarte, când tind să muncească în rândul întâiu în brazda lor, cer pășunat pentru vitele lor proprii și cer ștergerea zilei de clacă ca o rămășiță a vremilor de urgie, — de cari își vor aduce aminte numai ca de un vis urât — îngrozindu-se că au suportat atâtea veacuri această robie rușinoasă.

Cu toată bunăvoința cercurilor conducătoare, mă tem, că țăranii noștri, nu vor putea fi pe deaîntregul mulțumiți, din singurul motiv, că în Ardeal, și mai ales în Ardeal, după datele statistice adunate până aici nu sunt atâtea moșii de împărțit, din cari să se ajungă la toți cei în drept, câte 10 jugăre arător.

Poate, că în unele părți nu vor ajunge nici 5 jugăre, și de aici urmează, ca o nevoie firească să se împrietenească poporul cu ideea colonizării în alte părți.

România veche are teritor roditor pe care pot trăi și 12 milioane de locuitori — în loc de cele 6—7 milioane de azi. Latifundiile (moșiile) cele mari, cari ar fi de împărțit, sunt în Ungaria proprie; acolo sunt proprietarii cei mari ca conții Eszterházy, Csekovics și capitulele romano-catolice cu zeci de mii de jugăre.

În Ardeal sunt proprietăți mai mici — și baronii și grozii din Ardeal au fost de regulă mai săraci ca cei din Ungaria și și mai săraci ca ciocoi din România și din Moldova.

În ședința fostului Comitet național — ținută la Alba-Iulia în 17 Noemvrie anul trecut, în care s'a stabilit programul pentru adunarea cea mare din ziua următoare, din considerații de ordin curat economic, — s'a susținut, că să se lase deocamdată și proprietăți de 500 jugăre, respective de 200 jugăre. La ședința aceasta am luat și eu parte, deci am și răspundere. Aceasta din două motive: Motivul prim, pentru că economii de model rațional nu se pot face, decât pe moșii mari mari, și a doua pentru că din recolta moșiilor mari să pot procura bucate și hrană pentru orașe.

Moșiile mici țărănești la noi produc în cazul cel mai bun în ani roditori atâta, cât să dea hrana de peste an pentru familia celor ce le lucră. De unde se vor prevedea muncitorii dela orașe cu alimente? Regula e: numai din moșiile mari, ori din im-

port (bucate aduse) din alte țări. Acum România mare din darul lui D-zeu va avea atâtea bucate, cât va putea da și orașelor noastre pâinea de toate zilele, și atunci, dacă chiar să face și acolo împărțirea pământului la țărani, desființând în parte proprietatea mare, pentru că pământul produce îndoit mai mult ca la noi și mai cu puține cheltuieli, și astfel argumentul al doilea al comitetului din ședința dela Alba-Iulia ar cădea și ar mai rămâne un singur motiv plausibil (de încredere) că economii de model să pot face numai pe moșii mai mari.

Bine, dar țărani nu vreau să mai lucre în brazda domnului. De unde urmează: Cum? și Cu cine vor face domnia economia pe moșii mari?

Grevele sunt la ordinea zilei și țărănilor le dă acum mâna să facă grevă mai ușor, ca la ori ce categorie de cetățeni. Că mâne va fi tot așa, atârnă dela o mulțime de împrejurări, cari nu le putem prevedea. Aceste și numai aceste vor fi dătătoare de ton, dacă să vor putea susține proprietățile mari, ori vor veni înșiși proprietarii și le vor îmbia țărănilor sub cuvânt: „Pământul să fie al aceluia, care îl muncește”. Problema de competență a unui stat e: să ferească mulțimea.

Statul român în întinderea cea

nouă are deosebit interes și datorință ca să țină samă de dorința poporului: talpa țării. Fără a împlini aceasta datorință pe deplin și în măsură multumitoare, în vremile de azi mai ales, nu-și poate asigura iubirea și alipirea cetățenilor către așezământul cel nou.

Și de aceasta cred, că toți cei chemați vor ține seamă, cari nu vor să împingă poporul în brațele bolșevichismului și anarhiei primejdioase.

Nicolae Ivan.

Observările Redacției. Am dat loc cu plăcere articolului dlui asesor Ivan, care de altcum este o persoană foarte aproape de redacția noastră. În meritul cauzei admirăm ținuta dlui asesor, care pledează cu atâta putere convingătoare pentru o foarte democratică împărțire de pământ la țărani. De-asemena ne-a surprins foarte plăcut scrisoarea dlui părinte Neagu. Iată un adevărat părinte, care să interesează de soarta poporului!

Din parte-ne observăm, că coloanele foii noastre stau deschise pentru oricine, domn sau țaran, care ar dori să iee cuvântul la deslegarea cât mai norocoasă a acestei mari chestiuni, dela care, în bună parte atârnă fericirea poporului și a țării noastre în viitor. Totul ce cerem este: obiectivitate.

Sibiul — centrul adunărilor.

Congresul funcționarilor administrativi. — Adunarea reprezentanților băncilor. — Adunarea industriștilor, meseriașilor și comercianților. — Inițierea unei mari bănci pentru industrie și comerț. Alte congrese sunt pe drum.

În Sibiu a fost totdeauna cea mai mare viață românească, ce s'a petrecut în Ardeal. Cu atât mai vădit trebuie să fie asta azi, când de aici se rânduește prin Consiliul dirigent conducerea celor 26 județe (comitate) din Ardeal și fosta Ungarie.

Astfel fiind, e de înțeles mulțimea de străini, ce zilnic o vedem prin brașul nostru. Unul întreabă de cutare resort (minister), altul de-o bancă sau cutare local numit pentru adunare etc.

De altcum, în marginile posibilității, se lucră din răspuțeri la organizarea nouilor oficii, la fundamentul României mari. În resortul de interne nu e lucru ușor de numirile și alegerea atâtor persoane în diferitele noi oficii. În resortul de culte se lucră la prefacerea și schimbarea învățământului pentru școalele populare și superioare (o seamă de inspectori școlari unguri au fost deja delăturați). În resortul finanțelor dă mult de lucru preluarea direcțiilor financiare, iar la resortul de comunicație se întâmplă în aceste zile preluarea în stăpânire a căilor ferate. Se lucră, deci, din greu. Să sperăm, că și bine!

În cele următoare vom raportă asupra întâmplărilor mai însemnate din zilele din urmă.

Congresul funcționarilor administrativi.

Duminea trecută, în 12 Ianuarie n. 1919, s'a ținut în sala de ședințe a comitatului Sibiu, primul congres al funcționarilor administrativi (notari, pretori și

ceialaltii slujbași ai comitatelor). Au luat parte mai mult ca 200 de funcționari, unii veniți chiar dela marginea țării.

Din partea Consiliului dirigent a fost de față dl Dr. Aurel Lazar, șeful resortului justiției, iar din partea resortului de interne dl Petru Drăghiciu, șef de secție. „Asociațiunea” a fost reprezentată prin președintele Andreiu Bârsanu.

Președinte al congresului a fost ales dl Ioan Henteș dela sedria orfanală din Sibiu, iar ca secretari dnii Ioan Bărbat, N. Comănicu și Oct. Berghizan, notari comunali. Verificatori dnii Oprea Șteflea, not. comit. și Ioan Chirca, not. comunal.

După deschiderea ședinței prin președintele congresului, dl Ioan Henteș, a luat cuvântul dl Dr. Aurel Lazar, șeful resortului de justiție. Domnia-Sa prin cuvinte pătrunzătoare la inima fiecăruia, a scos la iveală însemnătatea unei administrații cinstite, ce trebuie să se înfăptuiască de acum încolo, ca astfel să fie îngropată pe vecie administrația maghiară șovinistă și necinstită de până acum. Vorbitorul pune la inima celor de față să lucre pentru înaintarea țaranului, care așteaptă să i-se facă adevărată dreptate de-acum încolo. Pe de altă parte, azi să nu se caute după interese mărunte, ci fiecare să pună umărul acolo unde e mai de lipsă. La sfârșitul vorbirii oratorul a fost viu aplaudat.

A urmat la cuvânt dl Andreiu Bârsanu, care în numele „Asociației” salută congresul, scoțând la iveală rodul reînvierii noastre naționale în aceste zile. Asemănă zilele de azi cu desghetul primăve-

rii. Zice, că să se lucreze într'acolo, ca să avem în jurul nostru un popor luminat, care să ne înțeleagă tot mai bine. Să ridicăm în cultură straturile de jos ale poporului.

Se propune apoi trimiterea unei telegramme omagiale Majestății Sale Regelui Ferdinand.

Hotărârile congresului.

După aceea dl referent George Bărbat dă cetire mai multor propuneri, cari au și fost primite de congres. Intre altele s'a propus și hotărât:

În mod potrivit să se apere cinstea și vaza funcționarilor, ca a unui corp ce vrea să se pue în serviciul idealului național. Să cere dela funcționari să respecte disciplina și ordinea, dar să se ferească de servilism. Funcționarul administrativ (notarul) de acum înainte se poată înainta la administrația mai înaltă. Toți funcționarii administrativi trebuie să-și înceapă practica dela comună, având să se avansați pe baza muncii lor din treaptă în treaptă până la cea mai înaltă.

Cu excepția posturilor cu colorit politic (ministru, secretari politici, prefecți etc.) atât în ministere, cât și în județe, să se așeze în posturile conducătoare oameni de specialitate și de valoare în ale administrației cari se aibă și praxa recurtă. — La facerea legilor viitoare să fie ascultați și funcționari buni, cari trăesc în mijlocul poporului.

Pe timpul trecător de acum posturile de funcționari administrativi să se întregescă prin numire, respectându-se principiul definitivității și socotindu-li-se la fondul de penziune toți anii de serviciu, petrecuți în oficii publice.

Pentru judecarea cauzelor disciplinare ale funcționarilor administrativi să se numească foruri judecătorești, independente de administrații.

Pe timpul provizoratului se ridică legea despre calificatiunea funcționarilor administrativi, în urmare să se țină cursuri administrative practice.

Afacerile de dări, execuții, rechiziționări, să se încredințeze unor organe separate, numite de guvern.

Birocratismul să se elimineze, legile și ordinațiunile să fie date în stil popular, și procedura în toate afacerile să fie cât se poate de scurtă. La compunerea acestora să se țină seamă de practica executivă.

Să se asigure funcționarilor continuitatea anilor de serviciu. Fondurile de pensii județene ale funcționarilor județeni și comunali să se contopească într'un fond general regnicolar.

Retribuțiunile funcționarilor administrativi să li se asigure cel puțin în măsura de până acum, și de aci înainte corăspunzător condițiilor de traiu.

Inițierea Reuniunii și alegerea comitetului.

La urmă s'a hotărât inițierea „Reuniunii funcționarilor administrativi județeni și comunali români” cu sediul în Sibiu, apoi s'a aprobat statutele aceleia. După aceea s'a ales de președinte al Reuniunii vicepreș. sedriei orfanale din Sibiu Ioan Henteș; de vicepreședinte: Ioan Marinescu, notar în Ucea, de secretar: George Bărbat, notar în Poiana Sibiului; cassar: George Comșa, notar în Poplaca. Membri ai comitetului dirigent: Dr. George Urdea, Dr. George Șerban, președinti la sedria

orfanală ; Dr. Andreiu Micu, protofiscal comitatens ; Dr. O. Felican, protonotar județan ; Dr. Scridon vicecomite ; Dr. N. Vlaicu, protonotar comitatens ; Oprea Șteflea și S. Simonescu, notari județeni ; Ioan Șerban și Victor Maior, prim-pretori ; apoi notarii comunali : Ioan Șandru, Aurel Decei, Leon Solomon, Ioan Chirca, Valer Pop, Dănilă Șerban, Ștefan Șerban și Oct. Berghezan.

Adunarea reprezentanților băncilor românești.

Reprezentanții băncilor românești din Ardeal, Bănat și părțile locuite de Români din Țara unghurească au fost chemați la o consfătuire din partea ministrului de comerț, pe ziua de Miercuri în 15 Ianuarie n. 1919. Aproape toate băncile românești și-au trimis reprezentanți. Ținta acestei consfătuiri a fost întemeierea unei bănci cu scopul de-a sprijini și ridica industria și comerțul român la o stare înfloritoare. Șeful resortului de comerț, dl Dr. Victor Bontescu a descris pe larg planul de lucrare. A urmat apoi secretarul general dl Vasile Osvadă, care, ca raportor, a cetit proiectul, în jurul căruia s'a încins o vie discuție.

Ce bancă să înființeze?

E vorba de înființarea unei bănci cu un capital de cel puțin 5 milioane coroane, împărțit în acții de câte 500 coroane. Sediu provizor al societății e Sibiu.

Această bancă sub numele de „Banca centrală industrială și comercială“ va ajuta fondarea și dezvoltarea de ateliere, fabrici și întreprinderi industriale cu ajutorul meseriașilor, industriașilor, capitaliștilor, băncilor și societăților cooperative sătești, în întreg teritoriul românesc hotărât în adunarea dela Alba-Iulia.

Banca va sprijini și va înființa tot felul de întreprinderi și afaceri comerciale, organizând importul, exportul, valorizarea, cumpărările și vânzările în comun, atât la orașe cu ajutorul comercianților și a băncilor, cât și la sate cu ajutorul băncilor sătești.

Această bancă va mai căuta să înlesnească creditul, va pune la cale sau va înființa direct ori prin participare orice fel de afaceri și întreprinderi comerciale etc.

În general ideea înființării acestei bănci a fost bine primită de reprezentanții băncilor noastre, cari de prezent au bani destui, fără a prea avea ocazie cui să-i dea sau în ce afaceri să-i plaseze mai bine.

Astfel discuția cu înființarea noii bănci n'a ținut prea mult. Ședința s'a deschis după 10 ore, iar la 12 ore era deja totul hotărât. Publicul s'a depărtat, rămânând în așteptare ce va zice la aceasta în ziua următoare

Adunarea meseriașilor și comercianților.

Miercuri în decursul zilei era temeră, că meseriași și comercianți vor veni puțini, fiindcă invitățile se făcuse cam târziu. Când colo se umple sala cea mare a comitatului aproape până la cel din urmă scaun. Au sosit reprezentanți mai din toate părțile locuite de Români. Iți era mai mare dragul să vezi această cunună a clasei de mijloc. Și toți auzise în momentul din urmă. Plecase deci cu graba.

Prezidează tot dl Victor Bontescu, având lângă domnia sa pe dl secretar general Osvadă. Cei prezenți așteptau azi mult

mai nerăbdători începerea discuției. Toți sunt pătrunși de însemnătatea cauzei.

Dl Bontescu, prin cuvinte potrivite, tălmăcește însemnătatea consfătuirii de azi și pune în vedere cele mai bune speranțe pentru industriașii, meseriașii și comercianții români.

După dl Bontescu urmează dl Osvadă, care dă cetire prospectului de înființare a băncii. Se încinge o serioasă discuție, la care iau parte comercianți, meseriași, intelectuali etc. Unul se plânge contra comerțului străin, altul contra spiritului greoiu de pe la băncile noastre. Dintr-o parte se arată îngrijorare, că banca plănuită nu va fi așa cum s'ar părea din prospect, din altă parte să cere amânarea înființării băncii, sub pretext, ca meseriașii și comercianții să studieze cauza mai de aproape. (Fapt este, că cei neorientați n'au fost avut timp s'o studieze).

Din nou ia cuvântul dl Bontescu, șef de resort, care, — spre mulțămirea generală — dă cele mai satisfăcătoare lămuriri, totodată stăruie pentru momentana înființare, ceea ce de altcum e dorința mai a tuturor, fiind vorba de aducerea de mărfuri din străinătate și fondarea de noi întreprinderi, cât mai grabnic, până când sunt bani ieftini etc. etc.

Discuția e tot mai serioasă. Toți sunt pentru înființare, dar unii cu diferite rezerve. Se exprimă temeri, că noua bancă va monopoliza oarecari mărfuri sau va face concurență, spre pildă înființând în sași cutare fel de fabrică sau prăvălie.

Din nou se dau lămuririle necesare, că banca va ajuta în prima linie pe industriașii, meseriașii și comercianții privați, ca aceștia să se ridice, dar nici decât să înființeze ea noi întreprinderi de concurență.

Odată primite și aceste lămuriri, se hotărăște aproape unanim înființarea. Fiind 1 oră d. a. ședința se ridică, rămânând să se continue la 3 ore d. a., când din nou s'a discutat multe chestii în legătură cu înființarea băncii și s'a făcut propunerea pentru alegerea membrilor fondatori.

Astfel s'a încheiat consfătuirea asupra înființării băncii comerciale și industriale, care, desigur va influența toată dezvoltarea noastră în viitor. Fapt este, că în jurul acestei bănci se concentrează mai multe grupuri : bănci, capitaliști, comercianți, industriași, meseriași. Ca nici un grup din aceste să nu tragă scurtaș, e de lipsă organizare pentru validitatea intereselor speciale. Fiecare grup (spre pildă comercianții sau industriașii și meseriașii) să caute a trage cât mai mult în cumpănă. Atunci vor putea ajunge la cele mai mari foloase posibile în legătură cu banca plănuită, respective vor putea micșora oare-cari rele, ce s'ar ivi.

Ocazional vom mai reveni asupra proiectului băncii. Azi, din lipsă de loc, nu ne mai putem extinde. Rap.

Altele de prin Sibiu.

In amintirea eroilor căzuți

pentru unitatea națională s'a celebrat Duminica trecută (30 Dec. v.) un parastas în Catedrala din Sibiu. A luat parte mult public, apoi generalul Moșoiu cu statul major, generalii Panaitescu și Dabija, generalul Boeriu, Consiliul dirigenț în frunte cu prim-ministrul I. Maniu și alții, cari toți au venit în lăcașul lui Dumnezeu să se închine memoriei acelora, cari, cu sângele lor au scris al nostru nume în cartea glorioasă a neamului.

Slujba dumnezeiască a parastasilor a fost săvârșită de protopopul Dr. Ioan Stroia, preoții militari V. Debu și Serafim și de diaconul Dr. G. Comșa. Preotul militar Serafim, în câteva cuvinte, scoate la iveală virtuțile ostașului român ardelean, care a luptat pe atâtea fronturi pentru scopuri străine. În cursul serviciului duminicezesc corul bărbătesc a dat răspunsul duios și jalnic cu cântările cari se cântă la morți.

După serviciul divin s'a format un corțegiu, care a pornit către mormintele eroilor. În frunte patru ostași cu două prapore bisericesti, apoi corul bărbătesc, preoții în odăjdii, 28 de soldați cu cununii de brad, dintre cari doi duceau o frumoasă cunună de lauri cu o mare pantlică treicolor. Pe pantlică era inscripția : „Eroilor căzuți pentru unitatea națională. — Români din Ardeal“. Urmează apoi generalii Moșoiu, Dabija, Panaitescu și Boeriu cu întreg corpul ofițeresc, miniștri în frunte cu I. Maniu, muzica cu compania de onoare, corporațiile și poporul. În cimitir, în fața capelei, dl protopop Dr. Ioan Stroia a rostit o rugăciune ocazională foarte duioasă, corul a dat răspunsurile, iar la urmă generalul Boeriu a ținut o vorbire pătrunzătoare adresată celor căzuți. Cunună de lauri a fost așezată pe mormintele eroilor. La urmă dl protopop Stroia a celebrat o rugăciune și la mormântul maiorului G. Iovescu, pe care moartea nemiloasă l'a răpit în cele mai fericite clipe ale vieții. Dormiți în pace marilor eroi, căci amintirea voastră va rămânea vecinic neștearsă în istoria neamului românesc !

Suferințele voastre sunt astăzi răzbunate !

O conferință la „Asociație“.

Am anunțat în numărul trecut, că dl colonel-veterinar Moga din armata română va ține o conferință despre „Franța și România mare în veacul al 16-lea“. Aceasta conferință, a cărei conținut nu are a face nimica cu titlul anunțat, s'a ținut Duminică în 13 Ianuarie n., la orele 5 d. a. în sala festivă a Asociațiunii. La începutul și sfârșitul conferinței a cântat frumos corul bine instruit al dlui Ionel Crișan. A vorbit și Andreiu Bârseanu, cu pricepere și cu tâlc ca în totdeauna. — Luând în considerare, că venitul curat se va folosi pentru ajutorarea copiilor rămași orfani pe urma războiului, era de dorit ca publicul sibiuan să fie mai bine reprezentat. — Când se pun la cale lucruri bune spre folosul obștei, în locul prim aceste trebuie sprijinite, numai după aceea vine rândul cafelelor și cinematografele. — Așteptăm să vedem.

Petrecerea Reuniunii femeilor din Sibiu

s'a ținut în seara de Anul-nou. A fost mai mult o petrecere, decât bal, cum obicinuia a-i zice în trecut. S'a aranjat mai cu seamă pentru a se da prilej ofițerilor români să-și petreacă odată în Sibiu. Au și fost mulți. Intre participanți am observat aproape toate familiile de seamă din Sibiu, cari, după 4 ani petrecuți în suferințele războiului, s'au întrunit acum spre a petrece câteva ore în veselie.

Dintre domnișoare au fost multe îmbrăcate în costume naționale : porturi din România veche, de Pădureancă, Sălișteancă etc. S'a jucat Hora, Romana și alte jocuri obicinuite. Tineri încă au fost destui, și jucau foarte pasionați.

Voind să pescuiască în tulbure...

Am atras atențiunea cetitorilor noștri, în mai multe rânduri, că oameni puși la cale și trimși de guvernul unguresc din Budapesta, umblă printre noi cu gânduri ascunse. Planul lor e ca să tulbure poporul românesc în aceste zile, când a dat dovadă de cea mai mare dragoste de ordine și disciplină. Pe ei, se vede treaba, îi doare, că noi nu ne facem de râsul lumii. Lumea ne-a văzut la Alba-Iulia, și s'a închinat înaintea dorinței noastre, ca să formăm o țară românească, bogată, frumoasă, care va fi raiu și pentru cel din urmă muncitor. (Bine înțeles, noi suntem de credință, că vom ajunge acolo, ca la conducerea noii țări românești să fie puse totdeauna cele mai bune și mai cinștite persoane).

De prezent sunt încă mulți trimși de ai guvernului maghiar cari umblă printre noi, pe satele noastre și ațâță pe ai noștri cu vorbe și cu scrisori, în contra conducătorilor. Ei ne făgăduesc toate bunătățile din lume, numai să nu ne rupem dela Ungaria. Par'că noi așa iute am fi uitat dragostea și bunătatea ungurească.

Doar ai lor am fost o mie de ani. Pentruce nu ne-a dat, — ceeace minciinoșii lor ne promet acum, — când eram sub ei? Atunci temnițele, furcile, bătăile, batjocurile erau ale Românilor; acum vin și ne făgăduesc pământ și școli.

Nu demult, — asta e numai de-un an, — pe când noi muream cu miile pe câmpul de luptă, ei au adus lege, că românul nu ertat să cumpere pământ, iar școlile ni-le-au închis cu dușumul.

Cum vin de-odată să ne arete atâta dragoste, câtă vreme o mie de ani numai cu ură de fiară s'au purtat față de noi?

Ii doare pe dumnilor, că scăpând de sub tutela lor nemeșii nu mai au iobagi, iar lghioanele de scribălăi nu mai au pe cine batjocori!

Ii doare, văzând cum se întemeiază România mare, unde toți vom avea drepturi și pământ, unde fiecare va fi om, iar nu câne bun de înțepat cu balonetele jandarmilor, cum am fost sub ei.

Români! Dacă s'ar apuca cineva să scrie toate suferințele noastre de o mie de ani, de câte am avut parte sub unguri, ar secă toată cerneala și ar folosi toată hârtia dintr'o țară.

Și acum să le credem minciunilor lor? — Nu! A crede acestor lupi îmbrăcați cu piei de miel, însemnează a crede șerpelui înghețat, că dacă îl desgheți în sân, nu te va mușca.

De aceea dați ascultare oamenilor voștri, pe cari îi cunoașteți, iar colindătorilor minciinoși arătați-le ușa. Dacă tot mai stăruie cu fleacurile lor, poftiți-i cu măciuca să iese afară.

Cum stăm cu pacea.

Sunt două luni trecute, de când puterile centrale s'au prăbușit, fiind învinse de Antanta. Vedem cu ochii noștri schimbări mari, pe cari mulți dintre cei mici la suflet, nu le credeau să vină. Toate aceste schimbări au să fie întărite de marele sfat al păcii, unde se vor întâlni dușmanii de ieri, ca să tragă brazde noi între țările, cari sau războit patru ani. Acest mare sfat se va ține în orașul Versailles (lângă Paris) din Franța. Pregătirile se fac deja de pe acum. Înainte însă de-a se aduna toți trimși; reprezentanții țărilor învingătoare, se vor sfătui împreună, sub ce condiții să dicteze pacea.

Sfătuirea aceasta eră să se țină încă înainte de asta cu o săptămână în Paris, dar s'a amânat din cauză, că primul ministru englez George Lloyd, a fost ocupat cu alte afaceri acasă, în Anglia.

Deoarece ceilalți trimși ai țărilor aliate au sosit în Paris, îndată ce va ajunge și Lloyd George se va începe sfătuirea. Se poate, că deja, pe când scriem aceste rânduri, se vor și apucat de lucru.

Dupăce se vor fi înțeles ei între ei, care țară ce să ceară și ce să lase, se vor chema apoi, și trimși țărilor învinse, ca să ia parte acolo la masa verde. Va fi și acolo o luptă grea. Dar acolo nu armele vor vorbi, ci mințile se vor trudi să samene pacea, aceea pace, pe care au tulburat-o aceia, cari azi se bat cu capul de păreți cum se iese din încurcătură, sau mai bine zis din groapa, care au săpat-o pentru alții, dar au căzut ei în ea.

Va fi acolo o judecată, ca și care n'a mai fost pe pământ. Vor ieși dela aceia judecată unii cu capul plecat, iar alții cu capul sus vor pași, care după cum a învrednicit.

Asupritorii de până acum, vor cere iertare pentru toate câte le-au făcut, dar nu li se vor ierta. Asupriții vor lăpăda jugul robiei și se vor bucura de ziua libertății, ca de cea mai mare sărbătoare. Curat vorba sfintei Scripturi: Cei înălțați se vor umili, iar cei umiliți se vor înălța.

Fiindcă acolo se va întări și hotărârea noastră dela Alba-Iulia, însemnându-se pe mapă hotarele României mari, vom urmări cu atențiune tot ce se va petrece acolo și vom spune cetitorilor noștri ca să știe și dânșii.

Calendarul Poporului pe 1919

apare în curând și va cuprinde toate întâmplările mai însemnate de peste an, între cari și marile schimbări întâmplare în săptămânile din urmă.

Apariția întârzie din cauză, că așteptăm sosirea unor chipuri, pe cari le-am comandat la Viena, iar acum întârzie din cauza postei vieneze, care încă nu primește pachete pentru Ardeal.

Deaceea rugăm pe toți, cari cunosc Calendarul nostru, să mai fie puțin în așteptare. O să cumpere la vreme un calendar bun și interesant, care va descrie toate luptele Românilor și izbânda neamului nostru cu înființarea României mari.

Fiți deci încă câteva zile în așteptare, dacă vreți să aveți în casă un adevărat calendar bun.

Cine dorește, poate să trimită bani și pentru calendar deodată cu abonamentul pentru Foaie. Prețul calendarului este 2 coroane, iar cu trimiterea pe postă 2 cor. 30 fil. Cine comandă dela 10 exemplare în sus primește rabatul cuvenit. Așteptați încă puțin timp după acest calendar, care, ca totdeauna, nu va fi numai un calendar cu sărbătorile de peste an însemnate cu roșu, ci o adevărată carte românească bună, vrednică să stea un an de zile pe masa oricui.

FOIȘOARĂ

Cântec.

Du-te vântule pribeag,
Prietene de-asăară,
Sboară cum ți-o fi mai drag
Pân' la noi în țară.

De-o fi mândra singurea
Spunei că vin iară,
Iar de-o fi a altuia
C'am murit de-o oară.

Vine vântuș ostenit,
Prietenul de-asăară.
— Spune-mi dară ce-ai găsit
Pe la noi prin țară?

— Mândra-i singură și-acum,
Dar din sară 'n sară

Tot privește lungul drum
Să vi 'napoi iară.

Ioan Berghia

Strofe

— din vremuri tulburi. —

În amurgul trist al sării
Stau cu gândurile mele,
Iar la para lumânării
Inchid drumul disperării
Și privesc tăcut la stele...

Viață tristă și pustie,
Leagăn de dureri și jale,
Mult potop de vijelie
Și mult vânt de nebulie
Stă 'n adâncurile tale...

Vântul bate, frunza pică,
Inima-mi plânge pustie,
Lume, lume de nimică,
Rostul tare ți-se strică
De atâta dușmănie.

El. Măgeanu

Cugetări pipărate.

Din traista lui Moș Ilie.

Dacă soarele din cele 24 de ciasuri,
23 le-ar petrece ținând de urât femeii,
totuși ea ar fi în stare să zică că e uitată
și părăsită.

In căsătoria monogamă (a legii creștine)
cel mai mare bine pentru bărbat este,
că nicipând nu poate avea mai mult
decât o — soacră.

Femeile se cam aseamănă cu generalii:
nu întreabă mult asupra pierderilor,
când este vorba de-o învingere.

Femeia prin iubire își pierde inima;
bărbații însă și — capul.

Spre iubire natura ne învață; spre ură:
oamenii.

A murit Roosevelt.

De preste ocean, din America, se vestește moartea omului celui mai iubitor de dreptate, a fostului președinte al Statelor-Unite Teodor Roosevelt.

În 1906 câștigă premiul cel mai mare, Nobel, pentru împrăștierea luminii și a adevărului.

La zece ani după aceasta, în 1916, se ostenește, îndeamnă și organizează armata Americii, ca să între în luptă pe partea adevărului și a dreptății. La învingerea adevărului asupra minciunii, a dreptății asupra barbariei, partea leului a avut-o T. Roosevelt. America n'avea să câștige nimic din acest războiu, dar Roosevelt, cu soții săi luminați, nu puteau sta cu mâinile n'în sân, ca sub ochii lor sclăvia de mii de ani să ieșe biruitoare. Ca vânător a cutreerat prin diferitele țări ale bătrânei Europe. Nu se mulțamea cu plăcerile vânătoarei, ci ascultă plângeri, descoperă rane, cari cereau vindecare. Indată la începutul războiului și-a ridicat glasul pentru popoarele mici subjugate. Văzând că vorba bună nu ajută, a sărit cu arma, luând parte însuși și cu feciorii săi, dintre cari unul a picat în luptă, — pentru a izbi la pământ, pe cei cari luptau în contra adevărului și a dreptății.

Planurile și dorințele lui Roosevelt au învins. În urma dragostei lui pentru cei subjugati, am ajuns noi Români să respirăm aerul libertății.

Li vom păstra amintirea ca a unui bun și iubitor prieten.

Congresul advocaților români. Convocare.

Subsemnații, convinși că vremurile de azi ne cer o strângere a rândurilor și colaborarea tuturora pentru consolidarea noului stat românesc, invităm pe toți advocații Români din Ardeal, Banat, Crișana și Marmăția, la congresul advocaților români, care se va ține în zilele de 1—2 Februarie st. n. în Sibiu (sala comitatului. — Începutul 1 Februarie 10 dim.) cu următorul program :

1. Iniințarea Uniunii advocaților români din Ardeal, Banat, Crișana și Marmăția.
2. Intemeierea unei reviste juridice și întocmirea unui dicționar juridic.
3. Reorganizarea camerelor advocatiale.
4. Contribuția advocaților la opera de organizare și unificare a justiției.
5. Propuneri.

Propunerile se vor înainta președintelui biroului în scris, cel puțin cu o zi înainte de congres, rămânând ca motivarea lor verbală să se facă în congres.

Domnii advocați cari doresc să fie în-cvartirați, sunt rugați să se anunțe telegrafic la adresa : Dr. Piso, strada Sche-wis 2.

Sibiu 16 Ianuarie 1919.

În numele comitetului de inițiativă :

Ioan de Prada, prez. Dr. C. Bucșan, secr.
Dr. Ioan Fruma Dr. T. Ienciu

De pe satele noastre.

Din Mercurea.

Comuna noastră Miercurea, care e situată tocmai la jumătatea drumului de țară dintre Sibiu și Alba-Iulia, orașele noastre istorice, Miercurea acum în 1 Ianuarie n. 1919 a fost din nou sguduită de ferbințala însuflețirii naționale. Dl colonel Stere, comandant al jandarmeriei din România, împreună cu aghiotantul său, un locotenent, un maior și un căpitan, umblând să organizeze jandarmeria din Ardeal, a poposit și la noi, unde, deși sosiți fără de veste, au fost serviți cu prânzul la ospitala masă a dlui Ilie Floașiu comerciant, împreună cu mai mulți inteligenți din loc, cari s'au adunat să salute pe cei dintâi ofițeri de dincolo sosiți la noi. Au fost peste 20 persoane. S'au ținut mai multe vorbiri, între cari ca mai însuflețite remarc pe a dlui colonel Stere, a dlui protopop Avram Păcurariu și a bravului comandant de gardă și organizator politic a secției Miercurea, Dr. Vasile Greavu.

Poporul a venit în frunte cu corul tinerimii sub conducerea învățătorului Puia, și așezându-se în fața caselor dlui Floașiu, a cântat cântece naționale, făcând ovații furtunoase iubiților oaspeți și armatei române. A apărut la fereastră dl colonel Stere, mulțămind poporul pentru manifestația de dragoste atât de impozantă și neașteptată, gratulând în special învățătorului Puia, pe care l'a invitat prin aghiotantul său la sine, să-l cunoască. Însuflețirea a devenit atât de mare, încât domnii ofițeri în frunte cu dl colonel și împreună cu toată societatea, s'au coborât între popor și au jucat hora unirii. Numai pe noapte s'au depărtat dela noi spre Sibiu, iubiții oaspeți, lăsând și ducând cele mai bune impresii.

Ziua de azi a fost pentru conlocuitorii Sași zi de sărbătoare (anul nou), dar bucuria și fericirea a fost a noastră a Românilor, căci vecinii noștri acum, când îi mai lasă sughițul suspinului lor sufletesc, prin care deplâng fărădelegile de ieri, privesc numai prin obloanele ferestrelor, iar văzând pe umiltele lor slugi pline de mândrie și însuflețire națională, — fiindu-le acum stăpâni, — în momentul următor cad leșinați pe scaunele lor.

Astfel de neplăceri suntem siliți noi Mercureni să le facem foarte des vecinilor noștri, căci par'că „dracu le aduce pe toate hele mai mari dela Rumuni la Miercurea și se opresc tot la dna Floașiu“. Apoi noi Români cântăm și strigăm, nu glumim, iar „stăpânul“ și „stăpâna“ se tot spărie și se tot uită de după perdele, se vadă nu se prăpădește lumea, căci după cum a zis unul : „Par'că nici soarele nu se mai uită frumos la noi. Dechit așa, mai bine se murim.“

Nu aveți nici o teamă jupânilor ! Românul e creștin bun, lasă toată socoteala în grija lui Dumnezeu, care o știe face mai bine. Doar vedeți, că nici un fir de păr de pe cap nu vi s'a clătinat din cauza noastră. Rugăm însă pe Dumnezeu să vă plătească datoria noastră cu mână largă și cu camătă jidovească.

Admirăm familia dlui Floașiu, văzând cum „toate domnii hele mari dela Rumuni“ trag tot la dumnealor. Nu trece automobil prin Miercurea să nu cerceteze casa dlui Floașiu, iar dna Floașiu, care aproape în

fiecare zi primește cu drag oaspeții sosiți, poate fi mândră, că a adus jertfă pe altarul națiunii, dăruind și din prăvălie gratuit steaguri, panglici etc. De-ar află mulți imitatori. *Coresp.*

Către abonați.

La Nr. 4 al Foii am adăugat mandate postale, cu rugarea cătră iubiții noștri celi-tori și abonați, să binevoiască a plăti abonamentul pe anul viitor și să lăsească foaia noastră în cercul cunoscuților, ca astfel să o putem face tot mai bună. Prețul de abonament este :

Pe un an 16 coroane
Pe o jumătate de an 8 „
Pe trei luni 4 „

Binevoiți a trimite abonamentul după puțină mai de grabă, ca să nu fim prea îngrămădiți cu lucrul.

Numeri de probă, îndeosebi acum pe serbători, trimitem gratis oricui, dacă cineva de fapt și vrea să aboneze Foaia. În cazul acesta să ne scrie numai adresa.

Cât pentru trimiterea folilor observăm spre orientare : Fîind mai peste tot locul poșta încă tot în mâni ungurești, aflăm cu cale a scrie comunele deocamdată tot ungurește. Asta va mai merge așa câteva săptămâni. Nu voim să se întâmple, — cum am auzit deja, — că neputând poștarul dela cutare poștă ultimă să celească numirile comunelor românești, se pierde foaia, iar abonatul nostru din sat tot așteaptă după Foaie, care din vina nepriceperii poștarului nu mai ajunge la el. Dar în scurtă vreme se va îndreptă și aceasta. Numele comunelor se vor scrie apoi numai românește.

Știri diferite.

— Unul dintre ofițerii francezi, care a făcut parte din cei cari însoțiau pe generalul Berthelot prin Ardeal, va scrie în franțuzește tot ce a văzut prin Ardeal și alte locuri umblate.

— În Bulgaria au fost iertați de pedeapsa avută toți aceia, cari au făcut ceva greșeli militare, pentru cari au fost pedepsiți.

— Inginerul neamț Fritz F. Veigel din București, acuzat, că a spionat pe seama Germanilor, a fost trimis înaintea judecătorei militare, unde i se va croi pedeapsa care o merită.

— Pentru săracii Bucureștilor, din prilejul sărbătorilor Crăciunului Majestatea Sa regele Ferdinand a dat cinci mii de Lei și multe lemne de foc.

— Ceho-Slovacii vor trimite la marele sfat al păcii pe dnii Carol Kramarz și Eduard Benes.

— Bulgarii, cari visau odată o mare împărăție bulgărească, azi voesc să între într'o însoțire cu statul slavilor de sud și al Ceho-Slovacilor.

— Ungurii din Sătmar, au provocat scandal când a trecut generalul Berthelot pe-acolo. O să le și meargă vestea, până la puste, Aziei, de unde au venit pe aceste plaiuri.

— Nemții, în retragerea lor de astă-vară din Franța, au lăsat într'o gară din Belgia un vagon, în care erau 6 milioane de franci. Trebuie că le-a ars rău pământul sub picioare.

— Scârboasa lipitoare a României, Mackensen, a fost ridicat de Francezi și dus la Belgrad. De-acolo va fi dus, — după cum se spune, — la Paris înaintea Curții marțiale (judecății de războiu) spre a da seamă pentru toate fărădelegile săvârșite.

— Ministrul de justiție (al legilor) belgian a declarat, că toți acei străini, cari au avut legături cu dușmanul, vor fi expulzați (scoși afară) din Belgia. — Credem că n'or fi atâția în Belgia, câți au fost în România pe vremea Nemților.

— Din Paris vine știrea, că prima grije a Antantei (țările cari au luptat contra Nemților) este, să trimită de-ale mâncării, stofe și haine pentru locuitorii de pe pământurile eliberate de sub dușmani. Aceste teritorii cuprind: Belgia, nordul Franței, Trentino, Serbia, Muntenegru, România, statul ceho-slovac și jugo-slav, Polonia, Finlanda, statele Baltice și Armenia.

— Trupele aliate, cari luptă în Rusia contra bolșevismului, înaintăză victorioase. Bolșevichii se rărag pe toată linia, pierzând până acum 31 mii de prizonieri, 120 tunuri, 100 mii mașini de pușcat, 180 trenuri, mai multe mii de cai, 30 automobile și multe automobile panterate (de fier).

Spre luare aminte!

Dela părintele Traian Scorobet, pe care îl cunoaștem bine cât a luptat pentru îmbunătățirea sortii Românilor noștri din Roșia, primim scrisoarea-apel de mai jos. Venindu-ne puțin la urechi că ce pretensiuni ridică de prezent conlocuitorii noștri Sași pe deoparte, iar pe de alta cunoscând viața poporului nostru dela sate, — unde locuiește laolaltă cu Sași — ne simțim îndatorați a da loc acestui apel, prin care nu se țintește altceva, decât lămurirea situației.

Oricum, conducătorii noștri fruntași din satele amestecate cu populație săsească și maghiară, vor face bine dacă se vor interesa cât mai de-aproape la cercurile competente asupra mersului cauzei. Se poate, că ținerea unei conferințe să fie neapărat de lipsă, dar se poate, ca chestia să se deslege favorabil și pe alte căi.

APEL!

După ce s'a făcut cunoscut decretul-lege al Majestății Sale regelui Ferdinand despre alipirea Ardealului și a părților ungurene la regatul român, conducătorii sași abia în 9 Ianuarie au făcut cunoscuta declarație de alipire la Regat.

Românii dintre Sași au gemut într'o îndoită robie, maghiară și săsească. Cea dintâiu s'a năruit, a doua e înfiptă adânc. Pe sate Sașii cu meșteșugite măsuri au acaparât toate bunurile pământului, cari nu l-au adus cu ei. Puterea, bogăția, cultura s'au socotit numai pentru binele lor, pe noi ni-au strămtorat din toate puterile și cu toate mijloacele.

În numele dreptății ei pretind acum recunoașterea liberei lor dezvoltări în viitor. Toate satele amestecate cu Sași și din împrejurimile cu ei prin reprezentanții lor să se strângă degrabă la o mare conferință în Sibiu și să intervie la înaltul guvern dirigent pentru ca la stabilirea raporturilor dintre Sași și Români să se țină seamă de dorințele exprimate de noi, cari am avut trista soartă de a trăi înbulziți, și canați și nedreptățiți de acești oaspeți nepoftiți de noi pe pământul strămoșesc. Ziua judecății a sosit.

În numele Românilor din Roșia:

Tr. Scorobet.

Răvaș dela Sibiu.

După căpătueli.

Să mi se ierte îndrăsneala, dar nu mai pot suferi. Dacă alții au îndrăsneala să umble ziua în amiaza mare după căpătueli, de ce n'as avea-o și eu să spun ceeace mi place și ce nu mi-e pe gust. Aș mai înțelege o vânatoare de urși, vulpi, iepuri, chiar și după lupi îmbrăcați în piei de miel, dar o vânatoare după posturi grase, ranguri, mă scârbește.

La o vânatoare de rațe sălbatice poți lua parte și dacă nu ești bun țintaș, te alegi cel puțin cu o poftă de mâncare. Dar la vânatoarea pornită acum, vânătorii se aleg cu zile pierdute și cu spese zadarnice. Drept, că de spesele lor nu ne prea doare capul. Asta e treaba lor. Ne desgustă însă și privim îngrijorati văzându-ne stânjeniti în munca curată pentru binele comun. La fiecare pas întâlnesc oameni veniți din mari depărtări, aici, în Sibiuul nostru. Și unii în ascuns, alții pe față, bat pragurile oficiilor înalte pentru a cerși un post gras, un loc comod cu venite mari și gânduri, dacă se poate, puține...

Li laud pe notarii adunați în congres, că și-au arătat idealul lor pe față. Cei mulți au spus-o pe șleau... Unii nu voesc să se mai întoarcă la posturile avute. Vezi Doamne, după bătaie, ei ar merita mai mult...

Iată înaintea cafenelei un învățător, care ar vrea să ajungă în minister. Aseară am vorbit cu unul, care ar dori o inspecție. În zilele trecute mi se spuneă despre altul, că dacă nu-l numesc în oraș, mai bine se duce la jandarmi...

Advocații vreau să fie prefecți. Notarii subprefecți. Învățătorii revizori și posturi la orașe... Nu toți! Mai avem oameni idealști. Aceia nu bat drumurile spre centru. Muncesc în tăcere și pun piatră pe piatră la clădirea mare a neamului.

Aștept dela cei competenți a-și alege oamenii din rândul celor cinstiți. A cerși favoruri nu e cinste... Pe ușile oficiilor înalte să se scrie: „Cerșitoria e strict oprită și se va pedepsi cu închisoare“.

Sfredeluș.

Trăgând cu urechia...

— În dreapta și 'n stânga. —

— Dragă sorioară! Ai fost la balul, ce s'a dat în Sibiu, în seara de Anul nou, de Reuniunea femeilor în onoarea ofițerilor români?

— Da verișoară, am fost. Și mi-am petrecut foarte bine... căscând în dreapta și 'n stânga sau mai vorbind cu prietene, cari încă s'au fost ostenit de dansat (paradon, de șezut).

— Ei, dar ce făceau cavalerii, dragă?

— Unii dintre ei, obosiți de aerul greu de cafeana, mai bine preferiau să stea cu mâinile încrucișate în mijlocul sălii, decât să-și mai strice tocurile scumpe dela păpuci și să-și diformeze fracrurile ajustate după cea mai modernă modă a zilelor noastre...

— Am auzit, sorioară dragă, că sala a fost plină de doamne și domnișoare.

— Chiar așa. Și încă toate cu invitări, cari, așa să vede, că au fost împărțite și controlate bine pe sprânceană...

— Ce împărțire ai frate Norocescule în Ministeriu?

— Azi până la amiază am funcționat

ca ajutor al unui subsecretar. După amiază voiu fi avansat ca subsecretar, iar dacă șeful va ajunge ministru o să mă denu-mească ca secretar.

*

Doi cunoscuți, un Român și un Sas vorbesc ca să le treacă vremea.

— Eu așa mă tem de numărul 13 ca de lucru mare. Unde e vorba de acest număr, eu nu pot avea noroc, zice Românul către Sas.

— La mine nu frichi de 13. La mine frichi de numărul 25 hel rumunesc.

Petrol.

Dela frați pentru frați.

— O comisiune din oameni politici englezi va sosi în curând la Iași, pentru a se înțelege cu conducătorii chiești, cum să se ajute populația cu de-ale mâncării și îmbrăcăminte. Pentru ca comisiunea să poată hotărî modul de ajutorare, datele necesare asupra lipsurilor se adună încă de pe acum.

— După ce s'a înfăptuit unirea tuturor Românilor, formarea unui guvern național e gândul mare al oamenilor, cari se ocupă cu afacerile țării. Cum cetim în foile dela București înainte de a se forma acest guvern, dl ministru-președinte de acum Brătianu va merge la Paris, pentru a se înțelege în privința aceasta cu dl Tache Ionescu. Numai după reîntoarcerea dânsului se vor lua măsurile de lipsă, ca să se formeze acest guvern, dela care va atârna soarta viitoare a României mari.

— Cetim în foile din București, că primul ministru Brătianu, e în drum spre Paris. Dânsul e însoțit în acest drum, de secretarul comisiunii române la sfătuirea de pace Constantin Brătianu și de colonelul din statul major Toma Dumitrescu. Tot cu acel tren a plecat la Paris un scriitor și un colonel englez, cari se aflau în București. Dela vizita ministrului la Paris, se așteaptă o limpezire a mai multor afaceri politice din afară ale României.

— Prin alipirea Bucovinei la România vămile dela Burdujeni, Dorna, Mihăileni, Mamornița și Cornul lung au fost desființate și în locul lor au fost deschise altele nouă la noul hotar. Aceste vămii sunt: Cernăuți, Crăciatic, Babini, Nepolocăuți și vama Vișnița cu mai multe vămii mai mici (sucursale).

— Primatele (mitropolitul prim al Ungro-Vlahiei) al României Dr. Konon Avramescu-Donici s'a mulțumit din slujbă la 1 Ianuarie 1919, trecând în penzie. A fost învinovățit, că pentru ce a rămas sub ocupațiune germană și nu s'a refugiat.

— Ziarul „Tribuna“ din Roma scrie, că familia regală română în curând va pleca la Paris și Londra. În drum se va opri pe câteva zile și în Roma.

— Două sute de vagoane încărcate cu mobile de casă, haine vase și alte lucruri, au fost găsite prin gări, după fugirea Germanilor din țară. Aceste obiecte au fost furate de ei și voiau să le ducă în Germania. Se înțelege, că în vremea ocupațiunii, au dus mii de vagoane cu lucruri furate din casele oamenilor. Afară de acestea s'au mai aflat 18 vagoane pline cu pachete mai mici, în cari erau de-ale gurii. Președintele Sfatului național din Brașov, a luat un protocol despre toate lucrurile aflate în vagoane. Se va vedea, că Germanii se țineau de vorba: „Ce vede ochii, nu lasă mâinile“.

Informațiuni

Insemnări dela congrese.

Congresul inginerilor

Știință, dragostea de muncă, planuri de mari descoperiri pluteau prin aerul, care avea ceva sărbătoresc în el. Imi plăcea să ascult propunerile domnilor ingineri și pun mare speranță, că ei vor lucra din toate puterile la împlinirea marilor probleme, ce avem de împlinit.

Congresul notarilor

M'am înșelat. Așteptam să văd cum se croește administrația românească. S'a zis, că fără o administrație cinstită, condusă de oameni destoinici, mașinăria țării va sta în loc. Adevărat... Asta recunosc și subscriu.

Făcând însă prea mulți încercarea să urce unul, două sau trei fuse pe scara rangului, cred, că nu s'a pus baza administrației cinstite...

Mulți notari au fost alungați din comunele lor, poate fără vină. Ura pornită în contra dumnilor a fost îndreptată în contra administrației necinstite. Acum s'a prăbușit administrația mașteră; să ducem în comunele noastre o administrație adevărat cinstită și ceice i-au alungat, se vor rușina, văzând, că nu notarii români au fost urzitorii răului.

Reprezentanții băncilor

Afacerile de bancă mă interesează mai puțin. In propuneri și contra-propuneri am descoperit două gânduri ascunse. Nu la toți, Doamne ferește! Unii se temeau, că nu vor ajunge la conducere și erau contra înființării băncii, alții în speranță că vor ajunge erau pentru înființare.

Dacă greșesc domnilor, retrag cele scrise acum și Vă laud, că ați înființat o bancă cu o chemare foarte frumoasă. De se va realiza planul acesta măreț, fără obiceiurile părtiniri și trebușoare mărunte pentru cutare sau cutare bancă ori persoană — atunci mă închin celor ce au dat ființă acestei instituții atât de necesară.

Consfătuirea industriașilor și comercianților.

Am intrat în sală și mi-a plăcut numărul mare al celor veniți. Dar cu părere de rău, a trebuit să ies afară, căci plămâna mea n'a putut înghiți fumul din sală.

In adunări așa de serioase nu se fumează, domnilor comercianți și industriași! Nu în asta stă democrația!

De altcum despre cele multe și frumoase desbătute de D-Voastră mi-se pare că va scrie un alt coleg al meu. *Delavar.*

Maiestatea Sa Regina României către Doamna Emilia Dr. Rațiu. Venerabila doamnă Emilia Dr. Rațiu, prezidenta Consiliului femeilor române din Sibiu și văduva marelui luptător național Dr. Ioan Rațiu, fostul prezident al partidului național român pe timpul Memorandului, a primit dela Maiestatea Sa Regina următoarea telegramă de mulțumită: București, Palatul Cotroceni. Fericită și înduioșată de bunele D-Voastre cuvinte și urări, Vă mulțămesc din toată inima și fac urări călduroase de bine și prosperitate pentru D-Voastră și Consiliul femeilor române din Sibiu. *Maria.*

Festival artistic în Sibiu. Artiști de renume dela Teatrul Național din București, veniți cu armata desrobitoare de sub conducerea generalului Moșoiu, pregătesc o plăcută surprindere pe seama publicului nostru românesc. Anume: talentatul societar al Teatrului Național V. Valentinean aranjază Duminecă seara în sala cea mare dela „Unicum“ în Sibiu un festival artistic la care vor colabora: artistul apreciat Cristescu, cântărețul de operă baritonul Ionel Crișan, cunoscutul nostru artist dramatic N. Băilă și tenoristul Laurian Nicorescu. Arta românească se va revela în toată splendoarea și noi numai mulțumitori vom fi artiștilor cari fac începutul teatrului românesc bun și cinstit aici în Sibiu. După producțiune, care începe la ora 8 și jum. va urmă dans. Venitul se folosește pentru orfanii din războiu.

Spre orientare. Primim următoarele: Binevoii a cunoaște, că dl General Comandant al Trupelor din Transilvania și Statul major primesc audiențe numai în zile de lucru între orele 11—12 a. m., afară de persoanele oficiale, cari au chestiuni urgente de rezolvat și cari se pot prezenta la orice oră. — Comandamentul Trupelor din Transilvania. — *Comandantul Pieții Sibiu: Colonel P. Miciora.*

Aviz. Revizoratul școlar al comitatului Sibiu se găsește în localul școlii civile de băieți, Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 21. Cei interesați să se adreseze cu încredere scrisului. *Candid Popa, revizor școlar prov.*

Drum bun, dar cât mai iute. Jidovii vreau să ne părăsească. Săracii de noi, ce vom face fără ei!? Se zice, că până acum peste 5 mii s'au înscris la Liga lor din București, să plece la Palestina.. Vom plânge după voi scump neam ales din Israel, dar pentru aceea vă poftim drum bun! Să nu vă mai vedem.

Inștiințare. Șeful poliției sibiene soamează toate persoanele din oraș, cari n'au aici ocupațiune stabilă sau nu dispun de mijloacele necesare de existență, să părăsească orașul în timp de 48 ore. La din contră, numitele persoane vor fi îndepărtate pe cale polițială.

Amănunte asupra sfătuirilor de pace. Gazeta franceză „Le Petit Journal“ aduce următoarele amănunte asupra sfătuirilor de pace: Conferința se va întruni la 13 Ianuarie n. (s'a întrunit deja), când se vor începe desbaterile. In primele zile miniștri de externe și prim miniștri Franței, Angliei, Americii și Italiei vor vorbi între ei arătânduși fiecare părerea proprie. In acest timp se va hotărî și felul cum are să se țină conferința de pace. După ce se vor stabili și aceste, se vor întruni în ședință plenară (cu toții) reprezentanții tuturor țărilor cari au rupt legăturile cu Puterile centrale. Această ședință se va întruni, după cum se crede, la 18 Ianuarie. Aci se va hotărî felul cum vor fi alcătuite delegațiile națiunilor, cari iau parte la conferință. Pentru a discuta formarea unei Ligi a națiunilor va fi numit în delegația franceză dl Leon Bourgeois.

Schimb de mărfuri. Din Constanța au plecat spre portul Marseille din Franța vapoare încărcate cu petrolu românesc; în schimb de-acolo sunt în drum spre România bucate și stufe pentru haine. Încet-încet vom veni iară la ogașa cea bună.

«Renașterea Română» se numește noua gazetă zilnică, care după cum ni se scrie, va apare zilele acestea în Sibiu. O așteptăm, că e necesară o gazetă zilnică cu rost.

Aviz. Primim următoarele: Artistul dramatic, dl Nicolae Băilă, va deschide în Sibiu un curs de artă dramatică. Prenotări se primesc la Librăria „Foi Poporului“.

Masa festivă, anunțată pe 6 (19) Ianuarie c., se amână de nou pe Duminecă în 13 (26) Ianuarie.

Luminarea Bihorului. Din dragostea ungurească, bietul Bihor a rămas cel mai întunecat colț românesc. Le plăceau sobolilor întunerecul. Dar acum alte vânturi bat peste codrul românesc. Bihorul s'a deșteptat. In Oradea mare va apărea o foaie cu numele: „Tribuna Bihorului“, care va împărtăși lumină în toate cătunele. Dorim spor la muncă și noroc în drumul apucat.

A murit tatăl lui Vlaicu. Țăran cu adevărată inimă românească. Totdeauna a fost printre cei dintâi la lucruri bune. Moare în etate de 66 ani, în satul Binținți, unde totdeauna i se va păstra amintirea, fiindcă a dat neamului un fiu vrednic.

Vânzare de chibrite. In zilele acestea se pun în vânzare chibrite (lemnuse) pentru populația orașului Sibiu. Fiecare persoană are dreptul la o cutie de chibrite cu prețul de 10 fileri. Vânzarea se face prin prăvăliile unde se află cărticica pentru făină, iar ceialalți primesc dela firma Miselbacher pe lângă o adeverință, ce trebuie scoasă dela oficiul de alimentație al magistratului. Vânzarea începe Luni acum.

Scos din ghiarăle morții. In anul 1916, anul cel mai grozav al suferințelor noastre, 500 de Români au fost omorâți la sfatul prim-pretorelui Tompa din Coahalm. Pentru purtarea și ura lui față de Români a fost acum judecat de tribunalul marțial (de războiu) la moarte, dar în urmă la stăruința mai multor fruntași români, a fost iertat... O, dacă am măsura noi cu măsura cu care ei ne-au măsurat, câți n'ar mai face umbră pământului! Dar Românul e creștin și răspunde cu pâne celor ce l-au bătut cu pietri...

Aviz. Nici un proprietar nu va primi în cvartir ofițeri români sau foști în armata austriacă, cari nu posedă bilet de cvartiruire eliberat de Comenduirea Pieții Sibiu. Chiar ceice posedă bilete vechi anterioare se vor prezenta la Comenduire, pentru a le renoi, acestea singure fiind valabile; altfel proprietarul va riscă să-i sosească alt personal pentru cvartiruit, ce eventual îl va trimite Comenduirea. — *Comenduirea Pieții Sibiu.*

Partidul social-democrat român din Ardeal se întrunește în congres la Sibiu în zilele de 6—7 Ianuarie st. v. a. c. în sala mare dela Casa orașului. Dintre obiectele puse la ordinea zilei sunt de remarcat: Stabilirea programului partidului, Chestiunea organizațiilor economice, Agitația și presa, Situația politică etc.

Urmările războiului. Intre alte multe rele, războiul a adus asupra unor țări și o mare foamete. Așa în Germania și în Rusia, unde stările sunt foarte încurcate, foametea seceră mii de vieți. Scumpetea traiului în aceste țări e așa de mare, că oamenii săraci nu pot ajunge la hrană și așa pier cu grămada.

S'a gătat cu Ungaria. Este un obicei vechiu în Ungaria, ca oamenii politici cu ocaziunea anului nou, să poftescă an nou fericit ministrului prezident. Acesta răspunde gratulărilor cu o vorbire, care este programul celor care are de gând să le facă în anul care vine. — Ministrul prezident Károlyi, primind în anul acesta pe bărbații mai însemnați maghiari, le-a răspuns cu o vorbire foarte scurtă, dar lungă în înțeles. El a zis: „S'a gătat cu Ungaria“... Rău destul, că ceice îl ascultau n'au cântat: „In veci pomenirea ei“!

Vinovat sau nevinovat. O știm cu toții, că fostul împărat al Germaniei, Wilhelm, de groaza pedepsei ce ar fi meritat, a fugit în altă țară, în Olanda. Antanta cere acum ca Wilhelm să fie dus înaintea unor judecători, cari să hotărască dacă el e vinovat, că a izbucnit acest războiu sau nu. Pentru apărarea lui s'a format în Germania o Ligă din bărbați și femei, cari vreau să arete lumii cu scrieri, că nu Wilhelm poartă vina pentru măcelul groaznic. Viitorul va descoperi însă pe vinovatul, al cărui suflet e îngreunat cu cel mai

mare păcat, ce a putut face vr'un om. Că Wilhelm va putea scăpa de această vinovăție, e greu a crede.

Vremea toate le descopere. Pe timpul revoluției rusești, în mai multe rânduri se lățise vești diferite despre uciderea nefericitului Țar Nicolae II. și a familiei sale. Știrile acestea erau trimise în lume, în chip și formă, așa că nimic nu se știa sigur. Ceeace se svonea azi, se desminția mâine. Abia acum se află modul barbar, cum a fost stânsă viața acestei familii. — După revoluționarii au mutat familia Țarului din orașul Tobolsk în Iecaterinburg, s'a început iadul pentru fostul Țar. Familia eră închisă într'o odaie mică, nesănătoasă, cu aer stricat. Măncarea puțină și rea, așa că toți s'au bolnăvit din ea. Au fost omorâți în aceeași odaie, fiind împușcați rând pe rând. Țarul a trebuit să sufere mai mult. Sub privirea ochilor îi cădeau de gloante fetele una după alta și pe urmă singurul fecior. Se spune, că toate le-a văzut păstrându-și liniștea sufletească până în momentul când moartea l-a cuprins și pe el în brațele-i reci.

Mersul trenurilor în Sibiiu
se schimbă tot mereu. De aceea publicăm din nou circulația trenurilor.

Pleacă dela Sibiiu spre:

Făgăraș, zilnic	la	8.40 dim.
Copșa mică, zilnic	„	6.20 dim.
„ „ „	„	4.02 d. a.
Vințul de jos, „	„	8.00 dim.
Turnu roșu, zilnic	„	7.04 dim.
Ciznădie, în zile cu soț „	„	5.23 dim.
Agnita, Luni, Mercuri,		
Vineri	„	7.40 „

Sosesc în Sibiiu dela:

Făgăraș, zilnic	la	12.22 d. a.
Copșa mică, zilnic	„	11.35 dim.
„ „ „	„	10.05 seara.
Vințul de jos	„	7.30 seara.
Turnu roșu, zilnic	„	10.00 dim.
Ciznădie, în zile cu soț „	„	5.23 seara.
Agnita, Marți, Joi, Sâmbătă	„	7 seara.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“

Convoător.

Onorații membrii ai Reuniunii de înmormântare din comuna Poiana sunt invitați a participa la a

XII-a adunare generală ordinară

care se va țineă Duminică în 13/26 Ianuarie 1919 la 2 ore după amiază în sala școlii din Deal.

Program:

1. Constituirea adunării.
2. Revizuirea Rațiocinului anual și darea absolutului funcționarilor și comitetului.
3. Votarea Bugetului pro 1918.
4. Aprobarea sumelor notate la împrumutul de stat.
5. Alegerea funcționarilor și a comitetului pe un nou period de 3 ani 1919—1921.
6. Eventuale propuneri.
7. Inchiderea adunării generale.

Poiana, în 11 Ianuarie 1919

Director:

N. Dobrotă
paroh.

Secretar s.:

Romul Vraciu
învățător.

Hotel de arădat.

Hotelul orașenesc «La leul de aur» din Sebeșul-săsesc se va da în arădată pe timp de șase ani și se poate lua numai decât în primire.

Exarăndarea hotelului se face prin licitațiune publică, care va avea loc în 20 Ianuarie a. c. la orele 10 a. m. la magistratul orașenesc. Prețul de estimare face 4000 cor., vadiul 400 cor. oferte în scris provăzute cu vadiul necesar se primesc până la începerea licitațiunei verbale. Condițiunile de licitare se pot afla la magistratul orașenesc.

Sebeșul-săsesc, la 8 Ianuarie 1919.

Magistratul orașenesc.

Vin

de pe Târnavă, prima calitate litra cu 7 coroane, recomandă. M. Paulini, Piața mică Nr. 8.

Aviz!

Cătră toți cetitorii noștri, intelligentă și țărani dela sate, ne adresăm cu rugarea, să binevolască a lăți cât mai tare foaia noastră în cercul cunoscuților lor.

Prețul Foi este:

Pe un an	K 16.—
Pe o jumătate de an	„ 8.—
Pe trei luni	„ 4.—

Cine dorește să cunoască „Foaia Poporului“, să ne scrie pe o simplă cartă postală, iar noi îi vom trimite momentan un număr de probă gratis.

Căsătorie.

Persoană serioasă, de bune condițiuni, fiu dela sate, cu capital disponibil, — din lipsă de cunoștință caută pe calea aceasta o tină, care se aibă ca zestre un local de prăvălie sau eventual și altă zestre. Oferte sunt a se trimite la Administrația Foi sub „Săteanul“.

Cancelaria advocațională.

Subsemnatul fac cunoscut, cumcă după trei ani de întrerupere încep din nou practica advocațională.

Alba-Iulia, 1 Ianuarie 1919.

Dr. Zaharie Munteanu
advocat.

Candidat de avocat.

Dr. juris, cu praxă bună și cunoștința limbei române în vorbire și scriere, află aplicarea în cancelaria advocațională a lui Dr. Matyas Lazar, Sibiiu strada Ciznădiei Nr. 28.

Dentistul Munteanu

și-a reînceput praxa în Sibiiu, strada Ciznădiei Nr. 28. Consultații dela orele 8—12, 2—5.

Doi învățăcei

la ferărie și doi la rotărie să primesc în atelierul lui Ioan M. Lungu în Rășinari, comitatul Sibiiu.

Numeri singuratici din Foaia Poporului

se află la următorii vânzători în orașele:

Abrud: Ioan Tengher	Deva: Libr. Schuller Albertné	Săliște: Dumitru B. Comșa
Alba-Iulia: Publius Murășan	Dej: Mühlberg Jenő	Săsciori: Nicolae Răchișan
Arad: Librăria Klein Mór	Ghioroc: Augustin Butariu	Satnl nou: Emilia Bogdan
Băița: Ioan Belea	Hațeg: Nicolae Sbușchea	Sebeșul săsesc: Librăria Erich Hutter
Beiuș: Librăria „Doina“	Hunedoara: Nicolae Țintea	Sibiiu: Librăria „Foaia Pop.“ Trafica Barbu
Bistrița: F. Stolzenberg	Lipova: Onuț Moldovan	„ Herm. Frank
Blaj: Librăria Seminariaală	Lugoj: Librăria Gh. Țăranu	„ Karl Engber
Brad: Librăria „Minerva“	Orăștie: Librăria Branga. Weiss Dezső	„ Luise Knop
Brașov: „Brasoi Lapok“	Oravița: Librăria I. E. Țăeanu	„ Laj. v. Németh
Cluj: Petru Barițiu Grünfeld Jozsefné Jokai Tözsde Luday Tözsde	Rădăuți: Samuel Hath	Jahota
	Rășinari: Bucur Țincu	I. Binder
		Turda: Librăria Poporală
		Vârșet: Amalia Kirchner
		Vințul de jos: Filiala „Ardeleana“

În toate aceste locuri se află „Foaia Poporului“ în ziua primă sau a doua după trimiterea din Sibiiu, după cum e depărtarea. Dela Sibiiu se trimite Joia.

Cine ar dori se vândă foaia, sau ne poate recomandă vânzători de foi în orașele și satele unde nu sunt, se binevoiască a scrie la Administrația „Foaia Poporului“, de unde va primi condițiile. Dela vânzarea de foi se poate avea un câștig destul de bun.

An nou fericit

dorește tuturor mușteriiilor și cunoscuților. Prima fabrică sibiană de stampilii A, Feld, Sibiiu, da Gușteritei 17—19.

Mașinist și morar

caută loc la ori ce fel de motor și ori-ce fel de moară. Adresa la administrația „Foaia Poporului“.

O servitoare

harnică, care a mai servit, se primește momentan pe lângă leafă bună și întreținere bună în Sibiiu, strada Gropii (Grabengasse) Nr. 35, etagiul prim.

Cine știe ceva

de Chirilă Orian, care a servit la reg. 21 honvezi, comp. 6, să binevoiască a scrie fratelui Augustin Orian, comuna Pânade, posta Blaj, comit. Târnavă mică,

Se caută cvartir

Se caută spre închiriere numai decât, sau până la 1 Februarie, un cvartir cu 4 sau 3 camere și bucătărie. Oferte la administrația Foi sub N. P.

Instrucție în limba germană

Gramatică și conversație, dă o persoană a cărei adresă se poate afla la administrația Foi.

Meseriași.

Pentru comuna Bucium-Poieni (lângă Abrud) se caută 1 măestru păpușar și 1 faur român. Poate fi și invalid. Condiții de viață bune. Informații detaliate să se ceară dela înv. Nicolae Prația.

2 case

sunt de vânzare, una nou zidită cu grădină și grajd, a doua casă e provăzută cu atelier bun de făurărie. Doritorii să se adreseze la Schappes, Sibiiu, Neppendorferstrasse 5.

Flori

de tot soiul, pentru înfrumusețarea de odăi mai mici sau mai mari, sunt de vânzare. A se adresa: Sibiiu, strada Gării (Bahngasse) Nr. 17.